

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๓/๒๕๕๒

วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง วุฒิสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
เป็นสมาชิกวุฒิสภา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

วุฒิสภามีมติเสนอเรื่องเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามญัตติของ นายอาชิส เบ็ญหาวัน สมาชิกวุฒิสภา เป็นผู้เสนอ

วุฒิสภาเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีคำวินิจฉัยว่า สมาชิกวุฒิสภาซึ่งทำหน้าที่อยู่ในปัจจุบันสามารถสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาในคราวแรก ซึ่งจะมีการเลือกตั้งระหว่างวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๓ ถึงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๓ ได้ แต่คุณสมบัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๕ กล่าวคือ ต้องมีสัญชาติไทย อายุไม่ต่ำกว่า สี่สิบปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง มีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ให้เหตุผลว่า บทบัญญัติตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ เป็นการรับรององค์กรสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๓๔ ให้ทำหน้าที่ต่างๆ ของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญใหม่ไปก่อนจนกว่าจะครบวาระสี่ปี ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๓๔ เพราะฉะนั้น จึงไม่ถือว่าสมาชิกวุฒิสภาปัจจุบันเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ ฉะนั้น ในบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ จึงได้บัญญัติยกเว้นเรื่องคุณสมบัติต่างๆ ขึ้นไว้ เพื่อเชื่อมต่อระหว่างบุคคลผู้มาทำหน้าที่จากรัฐธรรมนูญเก่ามาสู่องค์กรตามรัฐธรรมนูญใหม่เท่านั้น ต่อมาสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับผลกระทบจากคำวินิจฉัยดังกล่าวได้ทำหนังสือคัดค้านคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยโต้แย้งคำวินิจฉัยว่า บทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ วรรคสาม ได้บัญญัติให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้คงเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ต่อไป และบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ ได้บัญญัติมิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒๕ (๒) และ (๓) มาใช้บังคับกับสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสาม หมายความว่า ไม่ให้นำเรื่องอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์และการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มาใช้บังคับกับสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับการรับรองสถานภาพตามวรรคสาม คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าว น่าจะขัดต่อรัฐธรรมนูญ

ฉบับปัจจุบัน สมาชิกวุฒิสภาดังกล่าวจึงได้เสนอญัตติขอให้วุฒิสภามีมติเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัย

พิเคราะห์คำร้องของประธานวุฒิสภาแล้วมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัย ดังนี้

๑. วุฒิสภาโดยประธานวุฒิสภามีอำนาจเสนอเรื่องตามคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ หรือไม่

๒. สมาชิกวุฒิสภาชุดปัจจุบันหากจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาในคราวแรกนี้ จะต้องมิใช่ไม่ถึงอายุไม่ถึงสิบปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๕ (๒) (๓) หรือไม่

สำหรับประเด็นข้อ ๑ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภา เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย” เห็นว่าเรื่องนี้แม้ประธานวุฒิสภามีอำนาจส่งเรื่องตามมติของวุฒิสภามาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในฐานะที่เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่ก็ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า จะต้องมิใช่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญขององค์กรวุฒิสภาเกิดขึ้นด้วย ส่วนปัญหาตามคำร้องเป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของสมาชิกวุฒิสภาชุดปัจจุบันว่า จะต้องมิใช่คุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๕ (๒) (๓) ดังกล่าวข้างต้นในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาคราวแรกนี้หรือไม่ กรณีหาใช่เป็นเรื่องเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญขององค์กรวุฒิสภาแต่อย่างใด จึงไม่ชอบที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับเรื่องของวุฒิสภาโดยประธานวุฒิสภาส่งมาไว้พิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ไม่จำต้องวินิจฉัยประเด็นอื่นต่อไป

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ